

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce, soudce Mgr. Aleše Smetanky a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobce: **D. A.**, státní příslušnost X
bytem X
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany, evidované pod sp. zn. OAM-350956/DO-2024, žalobci jako nepřijatelné dne 3. 5. 2024, o návrhu na vydání předběžného opatření,

takto:

Žalovaný a Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie a dále všechny odbory cizinecké policie jsou povinni strpět pobyt žalobce na území České republiky do pravomocného skončení řízení vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 57 A 29/2024.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřuje v tom, že mu žalovaný dne 3. 5. 2024 vrátil podanou žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, a to z důvodu, že žalobce požádal o udělení dočasné nebo mezinárodní ochrany v jiném členském státě Evropské unie.
2. Žalobce součástí žaloby učinil návrh na vydání předběžného opatření, na základě kterého by byl legálně strpěn na území České republiky po dobu soudního řízení před Krajským soudem v Plzni. Žalobce pobývá na území České republiky od r. 2022. Aktuálně na území pobývá bezvízově do konce června 2024. Pokud by žaloba nebyla do té doby vyřízena, ocitl by se žalobce na území nelegálně. V takovém případě hrozí žalobci zahájení řízení o správním vyhoštění a následně uložení správního vyhoštění. Žalobcovo jméno by bylo zaneseno do Schengenského informačního systému či Evidence nežádoucích osob a musel by (i opakovaně) uhradit pokutu za svůj nelegální pobyt a náklady správního řízení. Žalobce přitom aktuálně nemůže vykonávat legální zaměstnání. Cizincům v žalobcově situaci není udělováno ani vízum za účelem strpění pobytu. Žalobce tudíž nemá jiné prostředky, jak upravit svůj pobytový status, než formou předběžného opatření.
3. Žalobce proto navrhl, aby soud uložil žalovanému a Policii ČR, Ředitelství služby cizinecké policie a všem odborům cizinecké policie, povinnost strpět pobyt žalobce na

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

území České republiky po dobu soudního řízení před Krajským soudem v Plzni ve věci žaloby proti sdělení o nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu. Žalobce poukázal na správní praxi, kdy se žalovaný v reakci na dřívější předběžné opatření pouze vyjádřil, že povinnost stanovená v předběžném opatření (strpět pobyt) nebude jakkoli promítnuta do praxe a žalovaný pouze nebude jakkoliv informovat Policii ČR, odbor cizinecké policie o nelegálním pobytu. Vzhledem ke sdělení žalovaného, známému soudu z úřední činnosti, by pouhé stanovení strpění směrem k žalovanému nebránilo, aby policejní orgán mohl řízení o správním vyhoštění s žalobcem zahájit a pokutu pro nelegální pobyt uložit. Žalobce k tomu odkázal na rozhodovací praxi krajských soudů.

4. Podle § 38 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) platí, že *byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.*
5. Z obsahu žaloby a údajů vyznačených na podané žádosti o poskytnutí dočasné ochrany je zjevné, že jádrem sporu v projednávané věci je okolnost, zda žalobce požádal o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě a zda tato skutečnost brání udělení dočasné ochrany na území České republiky.
6. Protože pro soud byly rozhodující osobní poměry žalobce, které byly popsány v žalobě a doloženy přílohami k žalobě, nepovažoval soud za potřebné vyžádat si vyjádření žalovaného k návrhu na vydání předběžného opatření [srov. § 38 odst. 2 s. ř. s.].
7. Z ustálené judikatury soudů rozhodujících ve správním soudnictví vyplývá, že vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „*Lex Ukrajina*“), může představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. a dále že zákonem stanovené vyloučení soudního přezkumu vrácení žádosti jako nepřijatelné podle § 5 odst. 2 *Lex Ukrajina* nelze aplikovat, a to ani v případě, že je žalobce poživatel dočasné ochrany v jiném členském státě EU (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2023, č. j. 57 A 67/2023-37, body 16 až 20). Pro potřeby rozhodnutí o předběžném opatření soud zastává shodný názor ohledně přípustnosti zásahové žaloby proti úkonu žalovaného, který spočívá ve vrácení žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné. Předběžně tak soud žalobu vyhodnotil jako přípustnou, tudíž přistoupil k posouzení důvodnosti předmětného návrhu na vydání předběžného opatření.
8. Zároveň si byl soud vědom vlastní dřívější rozhodovací praxe napříč senáty, od níž nebylo důvodu se jakkoli odchýlit, neboť příběh žalobce nijak radikálně nevybočuje z dříve hodnocených situací, ve kterých soud potřebu zatímně upravit poměry účastníka shledal.
9. K nařízení předběžného opatření je třeba splnit tři kumulativní podmínky: (i) musí být podán návrh na zahájení řízení (žaloba), (ii) předběžné opatření se nařizuje na návrh a (iii) je zde potřeba zatímně upravit poměry účastníků řízení pro hrozící vážnou újmu.
10. První dvě podmínky byly v posuzovaném případě zcela nepochybně splněny. Pokud jde o třetí podmínku, dospěl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006-37 (publikováno pod č. 910/2006 Sb. NSS), mj. k následujícím závěrům: „*Vážnou újmu je v případě, že předběžným opatřením má být podle návrhu účastníka - soukromé osoby uložena povinnost správnímu orgánu, nutno rozumět zejména takový zásah do právní sféry*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

účastníka (resp. pokyn či donucení s obdobnými důsledky), který – v případě že by byl v řízení ve věci samé shledán sám o sobě nezákonným či shledán součástí nezákonného komplexnějšího postupu správního orgánu – představuje natolik zásadní narušení této jeho sféry, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel.“

11. Tvrdit a prokázat (resp. alespoň osvědčit prostřednictvím soudu doložených listin) existenci *hrozící vážné újmy* vyžadující nařízení předběžného opatření je povinností navrhovatele (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 808/08).
12. Soud s ohledem na tvrzení žalobce, obsah k návrhu přiložených listin i skutečnosti soudu známé z jeho vlastní úřední činnosti (pozn. soud do spisu založil anonymizovanou odpověď žalovaného na dotaz ke sdělení formy strpění na území, datovanou 20. 3. 2023) neměl důvod nevěřit žalobci, že nemá na území ČR povolen pobyt a že nesplňuje podmínky pro získání pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců. Z důvodu chybějícího povolení k pobytu v ČR je žalobce ohrožen zahájením řízení o správním vyhoštění, jakož i zařazením do Schengenského informačního systému a do Evidence nežádoucích osob, v čemž lze spatřovat hrozící vážnou újmu (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 10. 7. 2023, č. j. 77 A 30/2023-26, bod 12, ze dne 6. 10. 2023, č. j. 57 A 67/2023-17, bod 9, nebo ze dne 5. 1. 2024, č. j. 57 A 1/2024-17). Vzhledem k době, po kterou již žalobce nedisponuje takovým typem pobytového oprávnění, které by mu umožňovalo legálně pracovat, nelze vyloučit ani závažný negativní finanční dopad peněžitých sankcí za neoprávněný pobyt, byly-li by skutečně uloženy.
13. Ze shora uvedených důvodů je namístě uložit žalovanému povinnost strpět pobyt žalobce na území České republiky do doby pravomocného rozhodnutí soudu o podané žalobě. Nelze totiž garantovat, že soud stihne o žalobě žalobce rozhodnout dříve, než uplyne doba jeho oprávněného bezvízového pobytu na území.
14. Stran návrhu žalobce na uložení povinnosti strpět jeho pobyt na území také policejním orgánům soud rovněž následoval vlastní rozhodovací praxi a návrhu vyhověl. Ze sdělení žalovaného ze dne 20. 3. 2023 soud seznal, že při absenci jakéhokoli formálního osvědčení o oprávnění žalobce pobývat na území ČR by cizinecká policie mohla vůči žalobci uplatňovat sankce za nelegální pobyt a činit vůči žalobci další úkony vynucující jeho opuštění území. Vzhledem k právě uvedeným skutečnostem lze po policejních orgánech spravedlivě požadovat, aby pobyt žalobce strpěly po dobu probíhajícího soudního řízení.
15. Lze shrnout, že soud vyhověl procesnímu návrhu žalobce a uložil žalovanému a Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie a všem odborům cizinecké policie, povinnost strpět žalobcův pobyt na území České republiky do pravomocného skončení řízení o žalobě vedeného u Krajského soudu v Plzni, neboť je třeba zatímne upravit poměry žalobce, kterému by jinak hrozila vážná újma.
16. Samozřejmě platí, že pokud by se v průběhu řízení o žalobě změnilы poměry žalobce, může soud rozhodnutí o předběžném opatření zrušit nebo změnit (srov. § 38 odst. 4 větu první s. ř. s.).
17. O nákladech řízení o návrhu na vydání předběžného opatření soud nerozhodoval, když bude postupovat podle § 145 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s. a o případných nákladech vzniklých v této souvislosti rozhodne v rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je kasační stížnost nepřípustná [srov. § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Předběžné opatření zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stalo vykonatelným (srov. § 38 odst. 4 věta druhá s. ř. s.).

Plzeň 22. května 2024

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.